

I

(Akty ustawodawcze)

DYREKTYWY

DYREKTYWA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY 2011/98/UE

z dnia 13 grudnia 2011 r.

w sprawie procedury jednego wniosku o jedno zezwolenie dla obywateli państw trzecich na pobyt i pracę na terytorium państwa członkowskiego oraz w sprawie wspólnego zbioru praw dla pracowników z państw trzecich przebywających legalnie w państwie członkowskim

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 79 ust. 2 lit. a) i b),

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego ⁽¹⁾,uwzględniając opinię Komitetu Regionów ⁽²⁾,stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą ⁽³⁾,

a także mając na uwadze, co następuje:

(1) W celu stopniowego ustanawiania przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości w Traktacie o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) przewidziano środki, które należy przyjąć w dziedzinach azylu, imigracji i ochrony praw obywateli państw trzecich.

(2) Rada Europejska na specjalnym szczycie w Tampere w dniach 15–16 października 1999 r. uznała potrzebę zharmonizowania prawa krajowego dotyczącego warunków przyjmowania i pobytu obywateli państw trzecich. W tym kontekście Rada Europejska w szczególności stwierdziła, że Unia Europejska powinna zapewnić sprawiedliwe traktowanie obywateli państw trzecich przebywających legalnie na terytorium państw

członkowskich oraz że bardziej zdecydowana polityka integracyjna powinna zmierzać do przyznania im praw i obowiązków porównywalnych z prawami i obowiązkami obywateli Unii. W związku z tym Rada Europejska zwróciła się do Rady o przyjęcie instrumentów prawnych na podstawie wniosków Komisji. Potrzebę osiągnięcia celów określonych w Tampere potwierdzono w programie sztokholmskim przyjętym przez Radę Europejską na posiedzeniu w dniach 10–11 grudnia 2009 r.

(3) Przepisy dotyczące procedury jednego wniosku prowadzącej do uzyskania jednego dokumentu, który łączyłby w jednym akcie administracyjnym zezwolenie na pobyt i na pracę, przyczynią się do uproszczenia i zharmonizowania przepisów mających obecnie zastosowanie w państwach członkowskich. Takie uproszczenie proceduralne zostało już wprowadzone przez niektóre państwa członkowskie i usprawniło procedurę zarówno z punktu widzenia migrantów, jak i ich pracodawców, a także ułatwiło kontrolę legalności pobytu i zatrudniania migrantów.

(4) Aby zezwolić na pierwszy wjazd na swoje terytorium, państwa członkowskie powinny być w stanie wydać jedno zezwolenie lub – jeżeli dane państwo członkowskie wydaje takie zezwolenia dopiero po wjeździe – wizę. Państwa członkowskie powinny wydawać takie zezwolenia lub wizy w odpowiednim czasie.

(5) Należy ustanowić zbiór zasad regulujących procedurę rozpatrywania wniosku o jedno zezwolenie. Procedura taka powinna charakteryzować się skutecznością i funkcjonalnością, powinna uwzględniać zwykłe obciążenie pracą administracji państw członkowskich oraz powinna być przejrzysta i sprawiedliwa, po to by oferować zainteresowanym odpowiednią pewność prawa.

(6) Przepisy niniejszej dyrektywy nie powinny naruszać kompetencji państw członkowskich do regulowania przyjmowania obywateli państw trzecich w celu wykonywania pracy, w tym limitów przyjmowania.

⁽¹⁾ Dz.U. C 27 z 3.2.2009, s. 114.

⁽²⁾ Dz.U. C 257 z 9.10.2008, s. 20.

⁽³⁾ Stanowisko Parlamentu Europejskiego z dnia 24 marca 2011 r. (dotychczas nieopublikowane w Dzienniku Urzędowym) i stanowisko Rady w pierwszym czytaniu z dnia 24 listopada 2011 r. (dotychczas nieopublikowane w Dzienniku Urzędowym). Stanowisko Parlamentu Europejskiego z dnia 13 grudnia 2011 r. (dotychczas nieopublikowane w Dzienniku Urzędowym).

- (7) Zakres stosowania niniejszej dyrektywy nie powinien obejmować oddelegowanych obywateli państw trzecich. Nie powinno to uniemożliwiać obywatelom państw trzecich, którzy przebywają zgodnie z prawem i legalnie pracują w jednym państwie członkowskim, a zostali oddelegowani do innego państwa członkowskiego, dalszego korzystania z prawa do traktowania na równi z obywatelami tego pierwszego państwa członkowskiego w okresie oddelegowania, w zakresie tych warunków zatrudnienia, na które nie wpływa stosowanie dyrektywy 96/71/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 16 grudnia 1996 r. dotyczącej delegowania pracowników w ramach świadczenia usług ⁽¹⁾.
- (8) Zakres stosowania niniejszej dyrektywy nie powinien obejmować obywateli państw trzecich, którzy uzyskali status rezydentów długoterminowych zgodnie z dyrektywą Rady 2003/109/WE z dnia 25 listopada 2003 r. dotyczącą statusu obywateli państw trzecich będących rezydentami długoterminowymi ⁽²⁾ – z uwagi na ich korzystniejszy status i na szczególny charakter ich zezwolenia pobytowego, którym jest zezwolenie na pobyt „rezydenta długoterminowego UE”.
- (9) Zakres stosowania niniejszej dyrektywy nie powinien obejmować obywateli państw trzecich, których przyjęto na terytorium państwa członkowskiego do pracy sezonowej – ze względu na ich tymczasowy status.
- (10) Obowiązek określenia przez państwa członkowskie, czy wniosek ma być składany przez obywatela państwa trzeciego czy przez jego pracodawcę, nie powinien powodować uszczerbku dla jakichkolwiek ustaleń wymagających od obydwójga uczestnictwa w procedurze. Państwa członkowskie powinny zdecydować, czy wniosek o jedno zezwolenie ma zostać złożony w docelowym państwie członkowskim czy też z państwa trzeciego. W przypadku gdy obywatelowi państwa trzeciego nie wolno złożyć wniosku z państwa trzeciego, państwa członkowskie powinny zapewnić, by wniosek mógł zostać złożony przez pracodawcę w docelowym państwie członkowskim.
- (11) Przepisy niniejszej dyrektywy w sprawie procedury jednego wniosku i w sprawie jednego zezwolenia nie powinny dotyczyć wiz jednolitych ani długoterminowych.
- (12) Wyznaczenie właściwego organu na podstawie niniejszej dyrektywy nie powinno naruszać roli i obowiązków, jakie w zakresie rozpatrywania wniosku i podejmowania decyzji w jego sprawie mają inne organy i, w odpowiednich przypadkach, partnerzy społeczni.
- (13) Termin na wydanie decyzji w sprawie wniosku nie powinien obejmować czasu potrzebnego na uznanie kwalifikacji zawodowych ani czasu potrzebnego na wydanie wizy. Niniejsza dyrektywa nie powinna naruszać krajowych procedur uznawania dyplomów.
- (14) Jedno zezwolenie powinno być sporządzane zgodnie z rozporządzeniem Rady (WE) nr 1030/2002 z dnia 13 czerwca 2002 r. ustanawiającym jednolity wzór dokumentów pobytowych dla obywateli państw trzecich ⁽³⁾ i powinno pozwalać państwom członkowskim na zamieszczanie dalszych informacji, w szczególności o tym, czy danej osobie zezwala się na wykonywanie pracy. Nie tylko w jednym zezwoleniu, ale również we wszystkich wydanych przez siebie dokumentach pobytowych państwo członkowskie powinno zamieszczać – między innymi z myślą o lepszej kontroli migracji – informacje dotyczące zezwolenia na pracę, niezależnie od rodzaju zezwolenia lub tytułu pobytowego, na podstawie których danego obywatela państwa trzeciego przyjęto na terytorium tego państwa członkowskiego i przyznano mu dostęp do rynku pracy tego państwa członkowskiego.
- (15) Przepisy niniejszej dyrektywy, które odnoszą się do dokumentów pobytowych wydawanych do celów innych niż wykonywanie pracy, powinny mieć zastosowanie jedynie do wzoru takich dokumentów i nie powinny naruszać unijnych ani krajowych przepisów o procedurach przyjmowania obywateli państw trzecich i o procedurach wydawania takich dokumentów.
- (16) Przepisy niniejszej dyrektywy, które odnoszą się do jednego zezwolenia oraz do dokumentu pobytowego wydanego do celów innych niż wykonywanie pracy, nie powinny uniemożliwiać państwom członkowskim wydawania dodatkowych dokumentów papierowych z precyzyjniejszymi informacjami na temat stosunku pracy, na które we wzorze dokumentu pobytowego nie przewidziano wystarczającego miejsca. Takie dokumenty mogą służyć zapobieganiu wyzyskowi obywateli państw trzecich oraz zwalczaniu nielegalnego zatrudnienia, powinny być jednak stosowane przez państwa członkowskie na zasadzie dobrowolności i nie powinny zastępować zezwolenia na pracę, gdyż to podważałoby sens koncepcji jednego zezwolenia. Do przechowywania takich informacji w formacie elektronicznym można także korzystać z możliwości technicznych przewidzianych w art. 4 rozporządzenia (WE) nr 1030/2002 i w lit. a) pkt 16 załącznika do tego rozporządzenia.
- (17) Warunki i kryteria, na podstawie których wniosek o wydanie jednego zezwolenia, o jego zmianę lub przedłużenie jego ważności może zostać odrzucony, lub na podstawie których jedno zezwolenie może zostać cofnięte, powinny być obiektywne i należy je określić w prawie krajowym, uwzględniając także obowiązek przestrzegania zasady preferencji unijnej wyrażonej w szczególności w odpowiednich postanowieniach aktów przystąpienia z 2003 r. i 2005 r. Decyzje o odrzuceniu wniosku i o cofnięciu jednego zezwolenia powinny zostać należycie uzasadnione.
- (18) Obywatelom państw trzecich będącym w posiadaniu ważnego dokumentu podróży i jednego zezwolenia wydanego przez państwo członkowskie stosujące w pełni dorobek Schengen należy zezwolić na wjazd na terytorium państw członkowskich stosujących

⁽¹⁾ Dz.U. L 18 z 21.1.1997, s. 1.

⁽²⁾ Dz.U. L 16 z 23.1.2004, s. 44.

⁽³⁾ Dz.U. L 157 z 15.6.2002, s. 1.

w pełni dorobek Schengen i na swobodne przemieszczanie się po ich terytorium przez okres nieprzekraczający trzech miesięcy w ciągu każdego sześciomiesięcznego okresu zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 562/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 15 marca 2006 r. ustanawiającym wspólnotowy kodeks zasad regulujących przepływ osób przez granice (kodeks graniczny Schengen) ⁽¹⁾ oraz zgodnie z art. 21 Konwencji wykonawczej do układu z Schengen z dnia 14 czerwca 1985 r. między rządami państw Unii Gospodarczej Beneluksu, Republiki Federalnej Niemiec oraz Republiki Francuskiej w sprawie stopniowego znoszenia kontroli na wspólnych granicach ⁽²⁾ (konwencja Schengen).

- (19) Ze względu na brak horyzontalnych przepisów Unii obywatelom państw trzecich przysługują różne prawa w zależności od tego, w jakim państwie członkowskim pracują i jakie mają obywatelstwo. Aby kontynuować rozwój spójnej polityki migracyjnej i zmniejszyć różnice w zakresie praw przysługujących obywatelom Unii i obywatelom państw trzecich pracującym legalnie w państwie członkowskim oraz aby uzupełnić istniejący dorobek prawny w dziedzinie imigracji, należy ustanowić zbiór praw, w szczególności w celu wskazania obszarów, w których zapewnia się równe traktowanie własnych obywateli państwa członkowskiego i obywateli państw trzecich niebędących jeszcze rezydentami długoterminowymi. Celem takich przepisów jest ustanowienie minimum równych zasad w całej Unii, uznanie faktu, że obywatele państw trzecich wnoszą wkład w gospodarkę unijną w formie wykonywanej pracy i płaconych podatków, a także stworzenie zabezpieczenia służącego ograniczeniu nieuczciwej konkurencji pomiędzy obywatelami państwa członkowskiego a obywatelami państw trzecich wynikającej z ewentualnego wyzysku tych ostatnich. W niniejszej dyrektywie powinno zdefiniować się termin „pracownik z państwa trzeciego” – bez uszczerbku dla interpretacji pojęcia stosunku pracy w innych przepisach prawa Unii – jako oznaczający obywatela państwa trzeciego, który został przyjęty na terytorium państwa członkowskiego, legalnie przebywa na tym terytorium i ma prawo do wykonywania pracy w ramach płatnego zatrudnienia zgodnie z prawem krajowym lub krajową praktyką.
- (20) Wszystkim obywatelom państw trzecich legalnie przebywającym i pracującym w państwach członkowskich powinien przysługiwać przynajmniej wspólny zbiór praw oparty na traktowaniu na równi z obywatelami odnośnego przyjmującego państwa członkowskiego, niezależnie od pierwotnego celu czy podstawy przyjęcia ich na terytorium tego państwa. Prawo do równego traktowania w obszarach określonych w niniejszej dyrektywie należy przyznać nie tylko tym obywatelom państw trzecich, których przyjęto w państwie członkowskim w celu zatrudnienia, ale również tym, których przyjęto w innych celach i którym przyznano dostęp do rynku pracy tego państwa członkowskiego zgodnie z innymi przepisami unijnymi lub krajowymi, w tym członkom rodziny pracownika z państwa trzeciego, których przyjęto na terytorium danego państwa członkowskiego zgodnie z dyrektywą Rady 2003/86/WE z dnia 22 września 2003 r. w sprawie prawa do łączenia rodzin ⁽³⁾; obywatelom państw trzecich przyjętym na

terytorium państwa członkowskiego zgodnie z dyrektywą Rady 2004/114/WE z dnia 13 grudnia 2004 r. w sprawie warunków przyjmowania obywateli państw trzecich w celu odbywania studiów, udziału w wymianie młodzieży szkolnej, szkoleniu bez wynagrodzenia lub wolontariacie ⁽⁴⁾; oraz naukowcom przyjętym zgodnie z dyrektywą Rady 2005/71/WE z dnia 12 października 2005 r. w sprawie szczególnej procedury przyjmowania obywateli państw trzecich w celu prowadzenia badań naukowych ⁽⁵⁾.

- (21) Prawo obywatela państwa trzeciego do równego traktowania w określonych obszarach powinno być ściśle powiązane z jego legalnym pobytem i przyznanym mu dostępem do rynku pracy w danym państwie członkowskim, które wynikają z jednego zezwolenia obejmującego zezwolenie na pobyt i na pracę oraz z dokumentów pobytowych wydanych w innych celach i zawierających informacje dotyczące zezwolenia na pracę.
- (22) Warunki pracy, o których mowa w niniejszej dyrektywie, powinny obejmować co najmniej warunki płacy i zwolnienia oraz bezpieczeństwo i higienę pracy, czas pracy oraz urlop, z uwzględnieniem obowiązujących układów zbiorowych pracy.
- (23) Państwo członkowskie powinno uznawać kwalifikacje zawodowe uzyskane przez obywatela państwa trzeciego w innym państwie członkowskim tak samo jak w przypadku kwalifikacji zawodowych obywateli Unii i powinno uwzględniać kwalifikacje uzyskane w państwie trzecim zgodnie z dyrektywą 2005/36/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 7 września 2005 r. w sprawie uznawania kwalifikacji zawodowych ⁽⁶⁾. Przyznane pracownikom z państw trzecich prawo do równego traktowania w zakresie uznawania dyplomów, świadectw i innych kwalifikacji zawodowych zgodnie z odpowiednimi procedurami krajowymi nie powinno naruszać kompetencji państw członkowskich w zakresie dopuszczania takich pracowników z państw trzecich do swoich rynków pracy.
- (24) Pracownicy z państw trzecich powinni korzystać z równego traktowania w zakresie zabezpieczenia społecznego. Działy zabezpieczenia społecznego określono w rozporządzeniu (WE) nr 883/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego ⁽⁷⁾. Przepisy niniejszej dyrektywy przewidujące równe traktowanie w zakresie zabezpieczenia społecznego powinny mieć zastosowanie także do pracowników przyjętych w państwie członkowskim bezpośrednio z państwa trzeciego. Niemniej jednak niniejsza dyrektywa nie powinna przyznawać pracownikom z państw trzecich szerszych praw w dziedzinie zabezpieczenia społecznego, niż czyni to obowiązujące prawo Unii względem obywateli państw trzecich, których sytuacja ma charakter transgraniczny. Ponadto niniejsza dyrektywa nie powinna przyznawać praw w przypadkach, które wykraczają poza zakres prawa Unii, na przykład w odniesieniu do członków rodziny przebywających w państwie trzecim. Niniejsza dyrektywa powinna przyznawać prawa jedynie tym członkom rodziny, którzy dołączają do pracownika z państwa trzeciego w państwie członkowskim w ramach łączenia rodziny, lub tym członkom rodziny, którzy już przebywają legalnie w tym państwie członkowskim.

⁽¹⁾ Dz.U. L 105 z 13.4.2006, s. 1.

⁽²⁾ Dz.U. L 239 z 22.9.2000, s. 19.

⁽³⁾ Dz.U. L 251 z 3.10.2003, s. 12.

⁽⁴⁾ Dz.U. L 375 z 23.12.2004, s. 12.

⁽⁵⁾ Dz.U. L 289 z 3.11.2005, s. 15.

⁽⁶⁾ Dz.U. L 255 z 30.9.2005, s. 22.

⁽⁷⁾ Dz.U. L 166 z 30.4.2004, s. 1.

- (25) Państwa członkowskie powinny zapewnić równe traktowanie co najmniej tym obywatelom państw trzecich, którzy są zatrudnieni lub którzy po przeprowadzeniu minimalnego okresu zostali zarejestrowani jako bezrobotni. Jakikolwiek ograniczenia równego traktowania w zakresie zabezpieczenia społecznego na mocy niniejszej dyrektywy nie powinny naruszać praw przyznanych na mocy rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1231/2010 z dnia 24 listopada 2010 r. rozszerzającego rozporządzenie (WE) nr 883/2004 i rozporządzenie (WE) nr 987/2009 na obywateli państw trzecich, którzy nie są jeszcze objęci tymi rozporządzeniami jedynie ze względu na swoje obywatelstwo ⁽¹⁾.
- (26) Prawo Unii nie ogranicza kompetencji państw członkowskich w zakresie organizowania ich systemów zabezpieczenia społecznego. Przy braku harmonizacji na szczeblu Unii, każde państwo członkowskie określa, na jakich warunkach, w jakiej wysokości i na jaki okres przyznaje się świadczenia z tytułu zabezpieczenia społecznego. Korzystając z tych kompetencji, państwa członkowskie powinny jednak przestrzegać prawa Unii.
- (27) Wymóg równego traktowania pracowników z państw trzecich nie powinien mieć zastosowania do działań w zakresie szkolenia zawodowego, które są finansowane w ramach systemów pomocy społecznej.
- (28) Niniejszą dyrektywę należy stosować bez uszczerbku dla korzystniejszych przepisów zawartych w prawie Unii i w mających zastosowanie instrumentach międzynarodowych.
- (29) Państwa członkowskie powinny wykonywać przepisy niniejszej dyrektywy bez dyskryminacji ze względu na płeć, rasę, kolor skóry, pochodzenie etniczne lub społeczne, cechy genetyczne, język, religię lub przekonania, poglądy polityczne lub inne, przynależność do mniejszości narodowej, majątek, urodzenie, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną, w szczególności zgodnie z dyrektywą Rady 2000/43/WE z dnia 29 czerwca 2000 r. wprowadzającą w życie zasadę równego traktowania osób bez względu na pochodzenie rasowe lub etniczne ⁽²⁾ oraz dyrektywą Rady 2000/78/WE z dnia 27 listopada 2000 r. ustanawiającą ogólne warunki ramowe równego traktowania w zakresie zatrudnienia i pracy ⁽³⁾.
- (30) Ponieważ cele niniejszej dyrektywy, a mianowicie ustanowienie procedury jednego wniosku służącej wydawaniu obywatelom państw trzecich jednego zezwolenia w celu wykonywania pracy na terytorium państwa członkowskiego oraz ustanowienie wspólnego zbioru praw dla pracowników z państw trzecich przebywających legalnie w państwie członkowskim, nie mogą zostać osiągnięte w sposób wystarczający przez państwa członkowskie i ponieważ ze względu na rozmiary i skutki działań możliwe jest lepsze osiągnięcie tych celów na poziomie unijnym, Unia może podjąć działania zgodnie z zasadą pomocniczości określoną w art. 5 Traktatu o Unii Europejskiej (TUE). Zgodnie z zasadą proporcjonalności określoną w tym artykule niniejsza dyrektywa nie wykracza poza to, co jest niezbędne do osiągnięcia tych celów.
- (31) Niniejsza dyrektywa nie narusza praw podstawowych oraz jest zgodna z zasadami uznanymi w Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej zgodnie z art. 6 ust. 1 TUE.
- (32) Zgodnie ze wspólną deklaracją polityczną państw członkowskich i Komisji dotyczącą dokumentów wyjaśniających z dnia 28 września 2011 r. państwa członkowskie zobowiązały się do dołączania, w uzasadnionych przypadkach, do powiadomienia o środkach transpozycji jednego lub więcej dokumentów wyjaśniających związku między elementami dyrektywy a odpowiadającymi im częściami krajowych instrumentów służących transpozycji. W odniesieniu do niniejszej dyrektywy ustawodawca uznaje, że przekazanie takich dokumentów jest uzasadnione.
- (33) Zgodnie z art. 1 i 2 Protokołu (nr 21) w sprawie stanowiska Zjednoczonego Królestwa i Irlandii, załączonego do TUE i do TFUE, oraz bez uszczerbku dla art. 4 tego protokołu, te dwa państwa członkowskie nie uczestniczą w przyjęciu niniejszej dyrektywy, nie są nią związane ani jej nie stosują.
- (34) Zgodnie z art. 1 i 2 Protokołu (nr 22) w sprawie stanowiska Danii, załączonego do TUE i do TFUE, Dania nie uczestniczy w przyjęciu niniejszej dyrektywy, nie jest nią związana ani jej nie stosuje,

PRZYJMUJĄ NINIEJSZĄ DYREKTYWĘ:

ROZDZIAŁ I

PRZEPISY OGÓLNE

Artykuł 1

Przedmiot

1. Niniejsza dyrektywa ustanawia:
 - a) procedurę jednego wniosku służącą wydawaniu obywatelom państw trzecich jednego zezwolenia na pobyt w celu wykonywania pracy na terytorium państwa członkowskiego, w celu uproszczenia procedur przyjmowania tych obywateli i ułatwienia kontroli ich statusu; oraz
 - b) wspólny zbiór praw pracowników z państw trzecich przebywających legalnie w państwie członkowskim – niezależnie od celu ich pierwotnego przyjęcia na terytorium tego państwa członkowskiego – oparty na zasadach traktowania na równi z obywatelami tego państwa członkowskiego.
2. Niniejsza dyrektywa nie narusza kompetencji państw członkowskich w zakresie dopuszczania obywateli państw trzecich do swoich rynków pracy.

⁽¹⁾ Dz.U. L 344 z 29.12.2010, s. 1.

⁽²⁾ Dz.U. L 180 z 19.7.2000, s. 22.

⁽³⁾ Dz.U. L 303 z 2.12.2000, s. 16.

Artykuł 2

Definicje

Do celów niniejszej dyrektywy stosuje się następujące definicje:

- a) „obywatel państwa trzeciego” oznacza osobę niebędącą obywatelem Unii w rozumieniu art. 20 ust. 1 TFUE;
- b) „pracownik z państwa trzeciego” oznacza obywatela państwa trzeciego, który został przyjęty na terytorium państwa członkowskiego, legalnie przebywa na tym terytorium i ma prawo do wykonywania pracy w tym państwie członkowskim w ramach płatnego zatrudnienia zgodnie z prawem krajowym lub krajową praktyką;
- c) „jedno zezwolenie” oznacza zezwolenie pobytowe wydane przez organy państwa członkowskiego, zezwalające obywatelowi państwa trzeciego na legalny pobyt na terytorium tego państwa w celu wykonywania pracy;
- d) „procedura jednego wniosku” oznacza procedurę umożliwiającą – na podstawie jednego wniosku, złożonego przez obywatela państwa trzeciego lub jego pracodawcę, o zezwolenie na pobyt i pracę na terytorium państwa członkowskiego – podjęcie decyzji w sprawie tego wniosku o jedno zezwolenie.

Artykuł 3

Zakres stosowania

1. Niniejsza dyrektywa ma zastosowanie do:

- a) obywateli państw trzecich, którzy ubiegają się o prawo do pobytu w państwie członkowskim w celu wykonywania pracy;
- b) obywateli państw trzecich, którzy zostali przyjęci w państwie członkowskim w celach innych niż wykonywanie pracy zgodnie z prawem Unii lub prawem krajowym, mają prawo do wykonywania pracy oraz posiadają dokument pobytowy zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1030/2002; oraz
- c) obywateli państw trzecich, którzy zostali przyjęci w państwie członkowskim w celu wykonywania pracy zgodnie z prawem Unii lub prawem krajowym.

2. Niniejsza dyrektywa nie ma zastosowania do obywateli państw trzecich:

- a) którzy są członkami rodzin obywateli Unii i skorzystali lub korzystają z prawa do swobodnego przemieszczania się osób w Unii zgodnie z dyrektywą 2004/38/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie prawa obywateli Unii i członków ich rodzin do swobodnego przemieszczania się i pobytu na terytorium państw członkowskich ⁽¹⁾;
- b) którzy – podobnie jak członkowie ich rodziny i bez względu na obywatelstwo – na mocy umów między Unią a jej

państwami członkowskimi albo między Unią a państwami trzecimi mają prawo do swobodnego przemieszczania się na równi z obywatelami Unii;

- c) którzy są oddelegowani – w okresie oddelegowania;
 - d) którzy ubiegają się o przyjęcie lub zostali przyjęci na terytorium państwa członkowskiego jako pracownicy przeniesieni w ramach danego przedsiębiorstwa;
 - e) którzy ubiegają się o przyjęcie lub zostali przyjęci na terytorium państwa członkowskiego jako pracownicy sezonowi lub pracownicy *au pair*;
 - f) którzy są uprawnieni do pobytu w państwie członkowskim w ramach ochrony czasowej lub wystąpili o zezwolenie na pobyt w nim w ramach ochrony czasowej i oczekują na decyzję w sprawie swojego statusu;
 - g) którzy objęci są ochroną międzynarodową na podstawie dyrektywy Rady 2004/83/WE z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie minimalnych norm dla kwalifikacji i statusu obywateli państw trzecich lub bezpaństwowców jako uchodźców lub jako osoby, które z innych względów potrzebują międzynarodowej ochrony oraz zawartości przynawanej ochrony ⁽²⁾ lub którzy wystąpili o ochronę międzynarodową na podstawie wspomnianej dyrektywy i których wnioski nie zostały jeszcze ostatecznie rozpatrzone;
 - h) którzy korzystają z ochrony na podstawie prawa krajowego, zobowiązań międzynarodowych lub praktyki państwa członkowskiego lub którzy wystąpili o ochronę na podstawie prawa krajowego, zobowiązań międzynarodowych lub praktyki państwa członkowskiego i których wnioski nie zostały jeszcze ostatecznie rozpatrzone;
 - i) którzy są rezydentami długoterminowymi zgodnie z dyrektywą 2003/109/WE;
 - j) których wydalenie zawieszono z przyczyn faktycznych lub prawnych;
 - k) którzy ubiegają się o przyjęcie lub zostali przyjęci na terytorium państwa członkowskiego jako osoby pracujące na własny rachunek;
 - l) którzy ubiegają się o przyjęcie lub zostali przyjęci jako marynarze w celu zatrudnienia lub pracy w jakimkolwiek charakterze na pokładzie statku zarejestrowanego w państwie członkowskim lub pływającego pod banderą państwa członkowskiego.
3. Państwa członkowskie mogą postanowić, że rozdział II nie ma zastosowania do obywateli państw trzecich, którym przyznano prawo do pracy na terytorium państwa członkowskiego przez okres nieprzekraczający sześciu miesięcy lub których przyjęto w państwie członkowskim w celu podjęcia studiów.

⁽¹⁾ Dz.U. L 158 z 30.4.2004, s. 77.

⁽²⁾ Dz.U. L 304 z 30.9.2004, s. 12.

4. Rozdział II nie ma zastosowania do obywateli państw trzecich, którzy mają prawo do wykonywania pracy na podstawie wizy.

ROZDZIAŁ II

PROCEDURA JEDNEGO WNIOSKU I JEDNO ZEZWOLENIE

Artykuł 4

Procedura jednego wniosku

1. Wniosek o wydanie jednego zezwolenia, o jego zmianę lub przedłużenie jego ważności składany jest zgodnie z procedurą jednego wniosku. Państwa członkowskie ustalają, czy wnioski o jedno zezwolenie mają składać obywatele państw trzecich czy ich pracodawcy. Państwa członkowskie mogą również zezwolić na składanie wniosku przez dowolną z tych stron. Jeżeli wniosek ma zostać złożony przez obywatela państwa trzeciego, państwa członkowskie zezwalają na złożenie wniosku z państwa trzeciego lub, jeżeli jest to przewidziane w prawie krajowym, na terytorium państwa członkowskiego, w którym obywatel ten legalnie się znajduje.

2. Państwa członkowskie rozpatrują wniosek złożony na podstawie ust. 1 i podejmują decyzję o wydaniu jednego zezwolenia, o jego zmianie lub o przedłużeniu jego ważności, jeżeli wnioskodawca spełnia wymogi określone w prawie Unii lub w prawie krajowym. Decyzja o wydaniu jednego zezwolenia, o jego zmianie lub o przedłużeniu jego ważności jest jednym aktem administracyjnym łączącym w sobie zezwolenie na pobyt i pracę.

3. Procedura jednego wniosku pozostaje bez uszczerbku dla przebiegu procedury uzyskania wizy, która może być wymagana w związku z pierwszym wjazdem.

4. Gdy spełnione są odnośne warunki, państwo członkowskie wydaje jedno zezwolenie obywatelom państw trzecich, którzy ubiegają się o przyjęcie, i przyjętym już obywatelom państw trzecich, którzy wystąpili o przedłużenie ważności lub zmianę zezwolenia pobytowego, po wejściu w życie krajowych przepisów wykonawczych.

Artykuł 5

Właściwy organ

1. Państwa członkowskie wyznaczają organ właściwy do przyjmowania wniosków i wydawania jednego zezwolenia.

2. Właściwy organ wydaje decyzję w sprawie kompletnego wniosku w najkrótszym możliwym terminie, lecz w każdym razie w terminie czterech miesięcy od daty złożenia wniosku.

Termin, o którym mowa w akapicie pierwszym, można przedłużyć w wyjątkowych okolicznościach, jeżeli rozpatrywanie danego wniosku jest skomplikowane.

Wszelkie skutki niepodjęcia decyzji w terminie przewidzianym w niniejszym ustępie określa się w prawie krajowym.

3. Właściwy organ powiadamia wnioskodawcę o swojej decyzji na piśmie zgodnie z procedurami powiadamiania ustanowionymi w odnośnym prawie krajowym.

4. Jeżeli informacje lub dokumenty załączone do wniosku są niekompletne z punktu widzenia kryteriów określonych w prawie krajowym, właściwy organ powiadamia wnioskodawcę na piśmie o wymaganych dodatkowych informacjach lub dokumentach, wyznaczając rozsądny termin na ich dostarczenie. Bieg terminu, o którym mowa w ust. 2, wstrzymuje się do czasu otrzymania przez właściwy organ lub przez inne odpowiednie organy wymaganych dodatkowych informacji. Jeżeli dodatkowe informacje lub dokumenty nie zostaną dostarczone w wyznaczonym terminie, właściwy organ może odrzucić wniosek.

Artykuł 6

Jedno zezwolenie

1. Państwa członkowskie wydają jedno zezwolenie według jednolitego wzoru określonego w rozporządzeniu (WE) nr 1030/2002 i zamieszczają w nim informacje o zezwoleniu na pracę zgodnie z lit. a) pkt 7.5–9 załącznika do tego rozporządzenia.

Państwa członkowskie mogą podać dodatkowe informacje dotyczące stosunku pracy obywatela państwa trzeciego (takie jak nazwa i adres pracodawcy, miejsce pracy, rodzaj pracy, czas pracy, wynagrodzenie) w formacie papierowym lub mogą zamieścić takie dane w formacie elektronicznym, o którym mowa w art. 4 rozporządzenia (WE) nr 1030/2002 i w lit. a) pkt 16 załącznika do tego rozporządzenia.

2. Gdy państwo członkowskie wydaje jedno zezwolenie, nie wydaje ono dodatkowych zezwoleń potwierdzających pozwolenie na dostęp do rynku pracy.

Artykuł 7

Dokumenty pobytowe wydane do celów innych niż wykonywanie pracy

1. Gdy państwa członkowskie wydają dokumenty pobytowe zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1030/2002, zamieszczają w nich informacje dotyczące zezwolenia na pracę, niezależnie od rodzaju dokumentu pobytowego.

Państwa członkowskie mogą podać dodatkowe informacje dotyczące stosunku pracy obywatela państwa trzeciego (takie jak nazwa i adres pracodawcy, miejsce pracy, rodzaj pracy, czas pracy, wynagrodzenie) w formacie papierowym lub mogą zamieścić takie dane w formacie elektronicznym, o którym mowa w art. 4 rozporządzenia (WE) nr 1030/2002 i w lit. a) pkt 16 załącznika do tego rozporządzenia.

2. Gdy państwa członkowskie wydają dokumenty pobytowe zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1030/2002, nie wydają one dodatkowych zezwoleń potwierdzających pozwolenie na dostęp do rynku pracy.

Artykuł 8

Gwarancje proceduralne

1. Powody decyzji o odrzuceniu wniosku o wydanie jednego zezwolenia, o jego zmianę lub o przedłużeniu jego ważności, lub decyzji o cofnięciu jednego zezwolenia na podstawie kryteriów przewidzianych w prawie Unii lub w prawie krajowym podaje się w pisemnym powiadomieniu.

2. Decyzja o odrzuceniu wniosku o wydanie jednego zezwolenia, o jego zmianę lub o przedłużeniu jego ważności lub o cofnięciu jednego zezwolenia może zostać zaskarżona w danym państwie członkowskim zgodnie z prawem krajowym. W pisemnym powiadomieniu, o którym mowa w ust. 1, informuje się o sądzie lub organie administracyjnym, do którego dana osoba może złożyć odwołanie, oraz o terminie takiego odwołania.

3. Wniosek można uznać za niedopuszczalny z uwagi na limit przyjmowanych obywateli państw trzecich, którzy przybywają do pracy, i na tej podstawie wniosku takiego nie trzeba rozpatrywać.

Artykuł 9

Dostęp do informacji

Państwa członkowskie dostarczają – na wniosek – obywatelowi państwa trzeciego i jego przysłanemu pracodawcy odpowiednie informacje o dokumentach wymaganych do złożenia wniosku.

Artykuł 10

Opłaty

Państwa członkowskie mogą wymagać od wnioskodawców opłat, w stosownych przypadkach, za rozpatrzenie wniosku zgodnie z niniejszą dyrektywą. Wysokość takich opłat jest ustalana w sposób proporcjonalny i może opierać się na koszcie usług faktycznie wyświadczonych w celu rozpatrzenia wniosku i wydania zezwolenia.

Artykuł 11

Prawa wynikające z jednego zezwolenia

Jeżeli jedno zezwolenie zostało wydane zgodnie z prawem krajowym, to w okresie swojej ważności uprawnia ono posiadacza przynajmniej do:

- a) wjazdu i pobytu na terytorium państwa członkowskiego, które wydało jedno zezwolenie, o ile jego posiadacz spełnia wszystkie wymogi warunkujące przyjęcie, które wynikają z prawa krajowego;
- b) swobodnego dostępu do całego terytorium państwa członkowskiego, które wydało jedno zezwolenie, w granicach przewidzianych w prawie krajowym;
- c) wykonywania określonej pracy, na którą wydano jedno zezwolenie zgodnie z prawem krajowym;

- d) otrzymania informacji o prawach posiadacza związanych z zezwoleniem, wynikających z niniejszej dyrektywy lub prawa krajowego.

ROZDZIAŁ III

PRAWO DO RÓWNEGO TRAKTOWANIA

Artykuł 12

Prawo do równego traktowania

1. Pracownicy z państwa trzeciego, o których mowa w art. 3 ust. 1 lit. b) i c), są traktowani na równi z obywatelami państwa członkowskiego, na którego terytorium przebywają, w zakresie:

- a) warunków pracy, w tym warunków płacy i zwolnienia oraz bezpieczeństwa i higieny pracy;
- b) wolności stowarzyszeń i zrzeszania się oraz członkostwa w organizacjach reprezentujących pracowników lub pracodawców lub w jakiegokolwiek organizacji, której członkowie wykonują określony zawód, w tym w zakresie świadczeń przyznawanych przez takie organizacje, bez uszczerbku dla krajowych przepisów dotyczących porządku publicznego i bezpieczeństwa publicznego;
- c) edukacji i szkolenia zawodowego;
- d) uznawania dyplomów, świadectw i innych kwalifikacji zawodowych zgodnie z odpowiednimi procedurami krajowymi;
- e) działów zabezpieczenia społecznego określonych w rozporządzeniu (WE) nr 883/2004;
- f) ulg podatkowych, pod warunkiem że pracownik jest uznany w danym państwie członkowskim za rezydenta do celów podatkowych;
- g) dostępu do towarów i usług oraz korzystania z towarów i usług dostępnych ogółowi społeczeństwa, w tym jeżeli chodzi o procedury uzyskiwania praw do lokali mieszkalnych przewidziane w prawie krajowym, bez uszczerbku dla swobody zawierania umów zgodnie z prawem Unii i prawem krajowym;
- h) usług doradztwa oferowanych przez biura zatrudnienia.

2. Państwa członkowskie mogą ograniczyć zasadę równego traktowania:

- a) w odniesieniu do ust. 1 lit. c) przez:
 - (i) ograniczenie zastosowania tej zasady do tych pracowników z państw trzecich, którzy są zatrudnieni albo którzy byli zatrudnieni i są teraz zarejestrowani jako bezrobotni;
 - (ii) wykluczenie tych pracowników z państw trzecich, którzy zostali przyjęci na ich terytorium zgodnie z dyrektywą 2004/114/WE;
 - (iii) wykluczenie stypendiów i pożyczek na naukę i utrzymanie lub innych stypendiów i pożyczek;

(iv) wprowadzenie szczegółowych wymogów, w tym wymogu wystarczającej znajomości języka i wniesienia czesnego, zgodnie z prawem krajowym, w odniesieniu do dostępu do kształcenia na wyższych uczelniach i na poziomie powyżej średniego oraz do szkoleń zawodowych niezwiązanych bezpośrednio z określonych zatrudnieniem;

b) przez ograniczenie praw przyznanych pracownikom z państw trzecich na mocy ust. 1 lit. e), jednak bez ograniczenia tych praw w stosunku do pracowników z państw trzecich, którzy są zatrudnieni albo którzy byli zatrudnieni przynajmniej przez okres sześciu miesięcy i są teraz zarejestrowani jako bezrobotni.

Ponadto państwa członkowskie mogą postanowić, że w odniesieniu do świadczeń rodzinnych ust. 1 lit. e) nie ma zastosowania do obywateli państw trzecich, którzy uzyskali zezwolenie na pracę na terytorium państwa członkowskiego na okres nieprzekraczający sześciu miesięcy, do obywateli państw trzecich przyjętych w celu podjęcia studiów oraz do obywateli państw trzecich, którzy mają prawo do wykonywania pracy na podstawie wizy;

c) w odniesieniu do ust. 1 lit. f), jeśli chodzi o ulgi podatkowe – przez ograniczenie stosowania tej zasady do przypadków, gdy zarejestrowane lub zwyczajowe miejsce pobytu członków rodziny pracownika z państwa trzeciego, dla których występuje on o te ulgi, znajduje się na terytorium danego państwa członkowskiego;

d) w odniesieniu do ust. 1 lit. g) przez:

(i) ograniczenie stosowania tej zasady do tych pracowników z państw trzecich, którzy są zatrudnieni;

(ii) ograniczenie dostępu do uzyskiwania praw do lokali mieszkalnych.

3. Prawo do równego traktowania określone w ust. 1 pozostaje bez uszczerbku dla prawa państw członkowskich do cofnięcia zezwolenia pobyтового lub odmowy przedłużenia ważności zezwolenia pobyтового wydanego na podstawie niniejszej dyrektywy, zezwolenia pobyтового wydanego do celów innych niż wykonywanie pracy lub jakiegokolwiek innego zezwolenia na pracę w państwie członkowskim.

4. Pracownicy z państw trzecich, którzy przenoszą się do państwa trzeciego, lub osoby pozostające przy życiu po śmierci takich pracowników, które przebywają w państwie trzecim i których prawa wynikają z praw takich pracowników, otrzymują z tytułu starości, inwalidztwa lub śmierci ustawowe świadczenia, które wynikają z poprzedniego zatrudnienia takich pracowników i do których osoby te nabyły prawa zgodnie z przepisami, o których mowa w art. 3 rozporządzenia (WE) nr 883/2004, na tych samych warunkach i w tej samej wysokości co obywatele danego państwa członkowskiego, którzy przenoszą się do państwa trzeciego.

ROZDZIAŁ IV

PRZEPISY KOŃCOWE

Artykuł 13

Korzystniejsze przepisy

1. Niniejszą dyrektywę stosuje się bez uszczerbku dla korzystniejszych przepisów:

a) prawa Unii, w tym umów dwu- i wielostronnych między Unią lub Unią i jej państwami członkowskimi, z jednej strony, a jednym lub większą liczbą państw trzecich, z drugiej strony; oraz

b) dwu- lub wielostronnych umów między co najmniej jednym państwem członkowskim a co najmniej jednym państwem trzecim.

2. Niniejsza dyrektywa pozostaje bez uszczerbku dla prawa państw członkowskich do przyjęcia lub utrzymania przepisów korzystniejszych dla osób, do których ma ona zastosowanie.

Artykuł 14

Informowanie ogółu odbiorców

Każde państwo członkowskie zapewnia powszechny dostęp do systematycznie aktualizowanych informacji o warunkach przyjmowania i pobytu obywateli państw trzecich na jego terytorium w celu wykonywania pracy.

Artykuł 15

Sprawozdania

1. Okresowo, a po raz pierwszy do dnia 25 grudnia 2016 r., Komisja składa Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie ze stosowania niniejszej dyrektywy w państwach członkowskich oraz przedstawia propozycje zmian, które uzna za niezbędne.

2. Co roku, a po raz pierwszy do dnia 25 grudnia 2014 r., państwa członkowskie przekazują Komisji – zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 862/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lipca 2007 r. w sprawie statystyk Wspólnoty z zakresu migracji i ochrony międzynarodowej⁽¹⁾ – dane statystyczne o liczbie obywateli państw trzecich, którym w poprzednim roku kalendarzowym wydano jedno zezwolenie.

Artykuł 16

Transpozycja

1. Najpóźniej w terminie do dnia 25 grudnia 2013 r. państwa członkowskie wprowadzają w życie przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne niezbędne do wykonania niniejszej dyrektywy. Niezwłocznie przekazują Komisji tekst tych przepisów.

Przepisy przyjęte przez państwa członkowskie zawierają odniesienie do niniejszej dyrektywy lub odniesienie takie towarzyszy ich urzędowej publikacji. Metody dokonywania takiego odniesienia określone są przez państwa członkowskie.

2. Państwa członkowskie przekazują Komisji tekst podstawowych przepisów prawa krajowego, przyjętych w dziedzinie objętej niniejszą dyrektywą.

⁽¹⁾ Dz.U. L 199 z 31.7.2007, s. 23.

*Artykuł 17***Wejście w życie**

Niniejsza dyrektywa wchodzi w życie następnego dnia po jej opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

*Artykuł 18***Adresaci**

Niniejsza dyrektywa skierowana jest do państw członkowskich zgodnie z Traktatami.

Sporządzono w Strasburgu dnia 13 grudnia 2011 r.

*W imieniu Parlamentu
Europejskiego*

J. BUZEK
Przewodniczący

W imieniu Rady

M. SZPUNAR
Przewodniczący
